

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Pagal adresatų sąrašą

Nr.

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGOMŲ TERITORIJŲ ĮSTATYMO IR KARTU TEIKIAMŲ ĮSTATYMŲ PAKEITIMO PROJEKTŲ DERINIMO

Aplinkos ministerija, siekdama įgyvendinti Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, priemonę 6.4.3 „Siekiant apsaugoti natūralias buveines, saugomas rūšis ir jų buveines, vandens telkinius ir jų pakrantes nuo sunaikinimo vykdant ūkinę veiklą, įstatymais įtvirtinti tokių veiklų draudimus bei kompensacijas žemės savininkams, taip pat numatyti laisvesnį kai kurių gamtinių teritorijų lankymą ir privačiomis saugojimo iniciatyvomis paremtų saugomų teritorijų nustatymą“, parengė ir teikia derinti Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 12, 15, 122 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 12¹, 12², 12³, 12⁴, 12⁵ straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo I-733 21 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 4 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos laukinių augalų ir grybų įstatymo Nr. VIII-1226 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 5, 6, 9, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos augalų nacionalinių genetinių išteklių įstatymo Nr. IX-533 2, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo tvarkos įstatymo Nr. XII-1869 305 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus.

Rengti šiuos projektus paskatino tai, kad Lietuva, kaip ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės, pritarė, kad būtų įgyvendinti ambicingus Europos žaliojo kurso ir Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategijos iki 2030 metų tikslai, kuriais siekiama sumažinti poveikį klimato kaitai ir sustabdyti biologinės įvairovės nykimą. Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategijos iki 2030 metų tikslai – iki 2030 m. Europos Sąjungos saugomų teritorijų tinklą padidinti iki 30 proc. sausumos teritorijos, 10 proc. visų saugomų teritorijų nustatyti kaip griežtai saugomas, pagerinti ne mažiau kaip 30 proc. saugomų rūšių ir buveinių, kurių apsaugos būklė šiuo metu nepalanki, būklę, atkurti pažeistas ekosistemas. Įgyvendinant šiuos strategijos tikslus, artimiausią dešimtmetį didžiausias dėmesys turės būti skiriamas biologinės įvairovės išsaugojimui – rūšių ir buveinių geros apsaugos būklės išlaikymui, pagerinimui ir atkūrimui, ekosistemų atkūrimui, stebėsenos sistemos stiprinimui.

Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – STĮ projektas) parengtas siekiant, kad greičiau būtų sudaromos apsaugos sutartys su žemės savininkais ir valdytojais, sudaryti galimybes atsirasti privačioms saugomoms vietovėms, – tai leistų greičiau ir efektyviau užtikrinti saugomų rūšių, natūralių gamtinių buveinių apsaugą, tinkamai įgyvendinti Lietuvos įsipareigojimus įgyvendinant 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos [92/43/EEB](#) dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (Buveinių direktyvos) reikalavimus ir užbaigti kurti Europos ekologinį tinklą „Natura 2000“, reaguojant į augantį visuomenės susidomėjimą saugomomis teritorijomis ir nematerialių ekosisteminių paslaugų teikimo poreikį, numatyti laisvesnį kai kurių gamtinių teritorijų lankymą, patikslinti žemės savininkų informavimo ir kompensavimo už veiklos apribojimus saugomose teritorijose tvarką, Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos suteikti daugiau įgaliojimų siekiant užtikrinti biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugą, rengiant ir įgyvendinant ekosistemų atkūrimo priemones Lietuvos Respublikos teritorijoje, Trakų istorinio nacionalinio parko steigėjo funkcijas.

Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 12, 15, 122 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 12¹, 12², 12³, 12⁴, 12⁵ straipsniais įstatymo projektas (toliau – AAĮ projektas) parengtas siekiant pagrindiniame aplinkosaugos srities įstatyme įtvirtinti principines nuostatas, susijusias su gamtinio karkaso sistemos formavimu, jos kokybės palaikymu. Reaguojant į Europos Komisijos raginimą, kad žalioji infrastruktūra visoje Europos Sąjungoje taptų standartiniu teritorijų plėtros komponentu, projektu siekiama įteisinti žaliosios infrastruktūros sąvoką, paaiškinti jos sąveiką su gamtinio karkaso sistema, išdėstyti jos esmines funkcijas ir tikslus.

Siekiant Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos suteikti daugiau įgaliojimų užtikrinant biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugą, numatant ekosistemų atkūrimo priemones ir jas įgyvendinant visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, perduoti Trakų istorinio nacionalinio parko steigėjo funkcijas, kartu teikiami Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo I-733 21 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 4 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos laukinių augalų ir grybų įstatymo Nr. VIII-1226 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 5, 6, 9, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektai.

Siekiant teisinio aiškumo ir suderinti STĮ projekto nuostatas, kartu teikiami Lietuvos Respublikos augalų nacionalinių genetinių išteklių įstatymo Nr. IX-533 2, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo tvarkos įstatymo Nr. XII-1869 305 straipsnio pakeitimo įstatymo projektai.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

Įstatymų projektai atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatas, neprieštarauja strateginiams planavimo dokumentams.

STĮ projektu perkeliama ir įgyvendinama šie Europos Sąjungos teisės aktai:

- 1) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva [92/43/EEB](#) dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos;
- 2) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2009/147/EB](#) dėl laukinių paukščių apsaugos.

Notifikuota Europos Komisijai bus per 1 mėnesį priėmus STĮ įstatymo projektą Seime.

Priėmus įstatymų projektus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija turės parengti ir patvirtinti įstatymo projektams įgyvendinti būtinus teisės aktus.

Įgyvendinant STĮ projektą reikalingos lėšos:

1. kompensacijoms už privačias saugomas teritorijas (siekiant išsaugoti natūralias gamtines ir saugomų rūšių buveines, skatinant privačios žemės savininkus prisidėti prie šių gamtinių vertybių išsaugojimo, minimaliai šioms kompensacijoms kasmet reikėtų po 2 mln. eurų – tai leistų kasmet išsaugoti 100–150 ha teritorijų su vertingiausiomis natūraliomis ir saugomų rūšių buveinėmis);

2. Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai ir saugomų teritorijų direkcijoms papildomoms funkcijoms vykdyti – apie 700 tūkst. eurų. Šios papildomos funkcijos susijusios su Lietuvos įsipareigojimais įgyvendinti Europos žaliojo kurso ir Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategijos iki 2030 metų tikslus, kuriais siekiama sustabdyti biologinės įvairovės nykimą, padidinti saugomų teritorijų plotą, užtikrinti gerą saugomų rūšių ir buveinių būklę; šios papildomos funkcijos (gamtinių buveinių apsauga, saugomų ir invazinių rūšių veiksmų planų rengimas ir įgyvendinimas, mokslinių tyrimų ir monitoringo organizavimas, informacijos kaupimas, sisteminimas, teikimas visuomenei, Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos ir tarptautinėms institucijoms ir organizacijoms, ekosistemų atkūrimo priemonių rengimas ir įgyvendinimas) apimtų biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugą Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Įgyvendinant Aplinkos apsaugos įstatymą bus reikalingos lėšos žalinimo planams rengti ir įgyvendinti. Rengti žalinimo planus numatyta siekiant įgyvendinti Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategijos iki 2030 m. nuostatas, todėl žalinimo planų rengimą ir jų įgyvendinimą planuojama finansuoti iš Europos Sąjungos fondų. Pažymėtina, kad 2022 m. birželio 29 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“ patvirtintoje Regionų plėtros programoje yra numatyta priemonė 02-001-06-08 (RE) „Plėtoti žaliają infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje“, kuri apima žalinimo planų rengimą ir jų įgyvendinimą. Numatytas preliminarus lėšų šiai priemonei poreikis – 38 823,5 eurų, iš jų 33 000,0 – Europos Sąjungos lėšos.

Projektai derinami juos paskelbus Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Įstatymų projektus parengė Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos politikos grupės (vadovas – Algirdas Klimavičius, tel. 8 686 17 295, el. p. algirdas.klimavicius@am.lt; vyresnysis patarėjas – Džiugas Anuškevičius, tel. 8 695 60 686, el. p. dziugas.anuskevicius@am.lt) patarėja Sigutė Ališauskienė (tel. 8 620 17 561, el. p. sigute.alisauskiene@am.lt) ir vyresnioji patarėja Justina Čunderova (tel. 8 695 43 220, el. p. justina.cunderova@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 pakeitimo įstatymo projektas, 40 lapų.

2. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 12, 15, 122 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 12¹, 12², 12³, 12⁴, 12⁵ straipsniais įstatymo projektas, 6 lapai.

3. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 12, 15, 122 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 12¹, 12², 12³, 12⁴, 12⁵ straipsniais įstatymo projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.

4. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo I-733 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

5. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo I-733 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

6. Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 4 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

7. Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 4 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
8. Lietuvos Respublikos laukinių augalų ir grybų įstatymo Nr. VIII-1226 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
9. Lietuvos Respublikos laukinių augalų ir grybų įstatymo Nr. VIII-1226 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
10. Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 5, 6, 9, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 2 lapai.
11. Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 5, 6, 9, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
12. Lietuvos Respublikos augalų nacionalinių genetinių išteklių įstatymo Nr. IX-533 2, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
13. Lietuvos Respublikos augalų nacionalinių genetinių išteklių įstatymo Nr. IX-533 2, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
14. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo tvarkos įstatymo Nr. XII-1869 305 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
15. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo tvarkos įstatymo Nr. XII-1869 305 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
16. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
17. Aiškinamasis raštas, 14 lapų.
18. 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos [92/43/EEB](#) dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos ir Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 pakeitimo įstatymo projekto atitikties lentelė, 39 lapai.
19. 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2009/147/EB](#) dėl laukinių paukščių apsaugos ir Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 pakeitimo įstatymo projekto atitikties lentelė, 19 lapų.
20. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 pakeitimo įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 12 lapų.
21. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 Nr. 1, 12, 15, 122 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 12¹, 12², 12³, 12⁴, 12⁵ straipsniais įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 9 lapai.

Aplinkos viceministras

Danas Augutis

J. Čunderova, mob. 8 695 43 220, el. p. justina.cunderova@am.lt

ADRESATŲ SĄRAŠAS

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai
Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai
Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai
Lietuvos savivaldybių asociacijai
Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai
Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos
Valstybinei miškų tarnybai
Valstybinių miškų urėdijai
Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos